

maal, uden at træde ud af sin Bogn. Derhos maa jeg bemærke, at det intetsteds var paalagt, at der skulde foregaae en saadan Bonitering som den, der er nødvendig, naar der skal foretages en Udstykning af en Ejsendom. Noget Saadant var ingeninde paalagt, og derfor havde man heller ikke Brug. Den Bonitering, som foregik, var i fuld Overensstemmelse med, hvad der har været Brug ved andre Leiligheder, hvor der har været Tale om for Domainevæsenets Regning at lade et vist Stykke Jord undersøge, for derefter at bestemme dets Værdi. Man har aldrig i saadanne Tilfælde brugt Jordboniteringsmænd, fordi det aabenbart ikke derved i den Grad kommer an paa en ubetinget Nøiagtighed, som naar der er Spørgsmaal om at skylde sætte eller at sætte Jord i Skat. En Jordbonitering er forresten overhovedet noget høist Uværdigt, og det selv om der haves Jordboniteringsmænd med, og det forekommer mig derfor ogsaa, at den Betydning, som man i dette Tilfælde lægger paa den, ialfald er lidt overdreven. Tøvrigt har man, da den nævnte Beflydning med Hensyn til Boniteringen allerede tidligere er kommen frem, i sin Tid afkrævet den Landinspæctor, som foretog den omtalte Forretning, en Erklæring om, hvorledes han derved havde forholdt sig. Han har derefter svaret, at det vel kunde være, at han paa enkelte Steder ikke havde været af Bognen, men at han havde haft Matriculstarterne, satte paa lovformelig Maade, uafbrudt liggende for sig og confereret med dem, og at han endog paa mange Steder havde nedsat disse Tarter, hvor han havde undersøgt Jorden ved at grave i den og derved var kommen til det Resultat, at der var Anledning dertil. Jeg troer, at man efter det Anførte ikke paa nogen Maade kan sige, at den foretagne Bonitering var uefterrettelig. Den var fuldkomment tilstrækkelig til det Diemed, hvori den foregik. Jeg tillader mig gjentagende at fremhæve, at denne Bonitering aldeles ikke blev brugt til Andet end til netop derved at skaffe sig et Begreb om, hvorledes man passende kunde sætte det ene Stykke Jord i Afgift i Forhold til det andet. Men i saa Henseende er Alt, hvad man kan see fra en Bogn, saasom Værdien paa

Jorden, dennes Form, det mere eller mindre bakkede Terrain osv., af fuldt saamegen Betydning som det at smage paa Jorden, for derved at komme til Kundskab om, hvorvidt den er en Grad bedre eller slettere. — Naar den ærede Forslagsstiller endelig meente, at min Meddelelse om de 527 Rd., som skulde være betalte pr. Td. Hartkorn, var mindre correct, og at det nævnte Beløb formodentlig kun var opnaaet for en enkelt Lod, saa maa jeg dertil bemærke, at dette Beløb tværtimod netop udgjør Gjennemsnitsprisen for nogle og firsinds-type Lodder. De udgjorde tilsammen 28 Tdr. 1 Skp. 2 Sld. $1\frac{3}{4}$ Alb. Hartkorn, hvorpaa der var lagt en Afgift af 278 Tdr. 6 Skp. Havre, og de udbragtes til en Kjøbesum af 14,757 Rd. Det ærede Medlem kan saa selv gjøre Regningen, og han vil da finde, at det ikke er en Feiltagelse fra min Side, naar jeg siger, at der foruden Havreaagiften er opnaaet en Kjøbesum af gjenemsnitlig 527 Rd. pr. Td. Hartkorn.

Sonne: Det tvivler jeg ikke paa, men jeg sagde heller ikke, at den ærede Finantsminister havde taget enkelte Stykker frem, som vare betalte høit, og havde beregnet Prisen derefter. Jeg beklagede mig kun over, at den høitærede Finantsminister havde taget saadanne Stykker med, som slet ikke kom de Arealer ved, med Hensyn til hvilke der fores Anke, og at han havde taget Gjennemsnittet af, hvad den gode og den dårlige Jord var udbragt til, medens Klagen alene angaaer den dårlige Jord. Den Bemærkning, som den ærede Finantsminister fremsatte om, at Matriculstarterne skulde være benyttede, og at en nøiagtig Bonitering ikke havde været nødvendig, idet Landmanieren havde fulgt disse Tarter, har jeg hørt for andetsteds, og, da jeg selv ikke er meget inde i hele dette Forhold, har jeg derfor søgt Oplysning derom hos Mænd, som forstaae sig derpaa, men de have meddeelt mig, at Matriculstarterne ikke kunne være benyttede ved Boniteringen; thi over hele Bornholm beløber en Skjeppe Hartkorn efter Matriculstarterne 6,200 Quadratalen til Tard 24, og, naar disse Tarter havde været benyttede, maatte, for at tage et Exempel ud af Bilagene, i